

Forskrift for graden dr. philos. ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB)

Fastsatt av styret ved Universitetet for miljø- og biovitenskap den 16. juni.2005 med hjemmel i Lov om universiteter og høyskoler av 12.mai 1995 nr.22.

§ 1 Målsetting

Graden doctor philosophiae (dr.philos.) skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og arbeidsmåte.

§ 2 Retten til å fremstille seg

Rett til å fremstille seg til prøven for dr.philos.-graden har den som har oppnådd eksamen av høyere grad.

Universitetsstyret ved UMB kan gi søkere som på annen måte har godtgjort tilsvarende kvalifikasjoner i vedkommende fag, adgang til å framstille seg til doktorgradsprøven. Avhandlingen skal ikke bedømmes før slik tillatelse er gitt. Universitetsstyret vurderer søkerens forhåndskvalifikasjoner og fatter vedtak på grunnlag av søkerens dokumentasjon av tidligere studier og vitenskapelige arbeider, jf § 5, første ledd. I slike tilfeller kan Universitetsstyret stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilt prøve før det gis adgang til bedømmelse av doktorgradsarbeidet. Søknaden fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet.

§ 3 Avhandlingen

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering og metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og fremstillingsform. Avhandlingen skal ligge på samme faglige nivå som en PhD-avhandling, men ha betydelig større omfang. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av masteroppgave eller tilsvarende. Avhandlingen kan også være en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i forbindelse med andre eksamener i studiet.

Arbeid som har vært godtatt som oppgave ved høyere grad, som masteravhandling eller som magister- eller licensiatavhandling/dr.scientavhandling/PhD-avhandling, eller som er belønnet med medalje for besvarelse av en av universitetets prisoppgaver, kan ikke antas til bedømmelse, med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider.

Flere mindre arbeider kan godkjennes som deler av doktorgradsavhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen. Arbeider eldre enn 10 år kan ikke benyttes i avhandlingen.

Fellesarbeid kan godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf 4. ledd) forutsatt at doktorandens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det normalt innhentes

erklæringer fra de øvrige forfattere eller eventuelt andre som har fulgt arbeidet, slik at doktorandens bidrag kan identifiseres.

Et arbeid eller deler av et arbeid som for søker er til vurdering for doktorgraden ved en annen norsk eller utenlandsk universitet kan ikke samtidig innleveres for bedømmelse ved Universitetet for miljø- og biovitenskap.

Et arbeid eller deler av et arbeid som for søker tidligere er bedømt og godkjent for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke antas til bedømmelse selv om arbeidet innleveres i omarbeidet skikkelse.

Avhandlingen skal være skrevet på norsk, svensk, dansk eller engelsk. Dersom det ønskes nyttet annet språk, må det søkes om særskilt tillatelse til dette ved innlevering av avhandlingen. Universitetsstyret fatter avgjørelse om dette.

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig.

En doktorgradsavhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan bedømmes i omarbeidet skikkelse, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider, først seks måneder etter at Universitetsstyret har fattet beslutning om å forkaste avhandlingen. Bedømmelse på ny kan bare finne sted en gang.

§ 4 Bedømmelse

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

- A. Godkjent vitenskapelig avhandling og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas
- B. To godkjente prøveforelesninger.

§ 5 Innlevering

Innlevering av avhandlingen og anmodningen om å få arbeidet bedømt for doktorgraden stiles til Universitetsstyret via aktuelt institutt. Med søknaden vedlegges bekreftet kopi av vitnemål som viser avlagte eksamener og grader. Instituttets forslag til bedømmelseskomité skal følge søknaden, jf. § 6.

Hvis det kreves særskilt tillatelse, jf § 2, skal søkeren dokumentere sine studier og vedlegge tidligere vitenskapelige arbeider. Slik søknad fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet. Ikke-nordiske statsborgere skal ved innlevering fremme en begrunnet søknad om adgang til bedømmelse for graden. Søknad om godkjenning av annet språk i avhandlingen enn de foreskrevne, jf § 3, fremmes ved innlevering av avhandlingen.

Doktoranden sender sammen med avhandlingen en skriftlig egenerklæring om at avhandlingen eller deler av denne ikke er eller har vært innlevert til bedømmelse for doktorgrad ved annen norsk eller utenlandsk institusjon.

Avhandlingen leveres i 5 eksemplarer og i innbundet eller heftet stand.

Dersom avhandlingen godkjennes til disputas leveres ytterligere minst 50 eksemplarer av avhandlingen. Sammen med avhandlingen leveres et kortfattet sammendrag som kan tjene som pressemelding. Avhandlingen skal være mangfoldiggjort og offentlig tilgjengelig senest en måned før disputasen holdes.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for doktorgraden. Etter innlevering har doktoranden kun anledning til å foreta rettinger av formell art, forutsatt at han eller hun sender inn en oversikt over samtlige

rettinger som er foretatt i det innleverte arbeid. Oversikten leveres inn senest sammen med tema for selvvalgt prøveforelesning, jf § 8.

§ 6 Oppnevning av bedømmelseskomité

Til å bedømme avhandlingen, prøveforelesningene, og forsvaret av avhandlingen, oppnevner Universitetsstyret etter begrunnet forslag fra det aktuelle instituttstyret en sakkyndig komité på minst tre medlemmer. Universitetsstyret utpeker komiteens leder. Minst to av komitémedlemmene skal være uten tilknytning til bedømmende institusjon. Minst ett av medlemmene i komiteen bør komme fra en anerkjent utenlandsk institusjon. Komiteen skal såfremt mulig være sammensatt slik at begge kjønn er representert. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Habilitetsreglene i Forvaltningslovens §§6 flg. gjelder for komiteens medlemmer, jf lovens §10. Doktoranden orienteres om komiteens sammensetning.

§ 7 Komiteens innstilling og behandlingen av innstillingen

Komiteen avgir innen en frist fastsatt av Universitetsstyret, en begrunnet innstilling, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Dissenser skal begrunnes. Komiteen kan kreve framlagt doktorandens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser tilstiles Universitetsstyret og skal så snart som mulig oversendes doktoranden, som gis en frist på minimum en uke til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom doktorandens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før Universitetsstyret fatter realitetsvedtak i saken.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle merknader behandles av Universitetsstyret. Rektor kan likevel gis fullmakt til å godkjenne en komitéinnstilling når den enstemmig konkluderer med at avhandlingen er verdig til å forsvares for doktorgraden.

Universitetsstyret kan ikke - uten støtte i nye sakkyndige vurderinger - godkjenne en avhandling som bedømmelseskomiteen enstemmig anbefaler underkjent, eller forkaste en avhandling som bedømmelseskomiteen enstemmig anbefaler godkjent. En enstemmig komitéinnstilling skal tas til følge såfremt mer enn 1/3 av Universitetsstyrets tilstedeværende medlemmer stemmer for dette. Dersom minst 2/3 av Universitetsstyrets tilstedeværende medlemmer finner at det - til tross for en enstemmig komitéinnstilling - foreligger begrunnet tvil om en avhandling bør godkjennes, skal Universitetsstyret søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen eller, hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi den ønskede avklaring, oppnevne to nye sakkyndige, som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen. Universitetsstyret kan i denne sammenheng stille spesifikke spørsmål til de sakkyndige. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til konklusjonen i den opprinnelige innstillingen, skal denne innstillingen følges. Dersom konklusjonen i den opprinnelige innstillingen får støtte fra en av de to nye sakkyndige, skal denne innstillingen følges, såfremt mer enn 1/3 av Universitetsstyrets tilstedeværende medlemmer stemmer for dette. Dersom begge de nye sakkyndige avviker fra en enstemmig innstilling fra den opprinnelige bedømmelseskomité, kan Universitetsstyret selv fatte vedtak med 2/3 flertall.

Dersom det foreligger dissens i komiteen, kan Universitetsstyret uten ytterligere bedømmelse fatte vedtak i saken ved kvalifisert flertall. Dersom kvalifisert flertall ikke oppnås ved

behandling i Universitetsstyret, skal Universitetsstyret søke ytterligere avklaring fra bedømmelseskomiteen og innhente individuelle uttalelser fra to nye sakkyndige før endelig vedtak fattes. Universitetsstyret kan også i andre tilfelle der det finner at det foreligger begrunnet tvil om en avhandling kan godkjennes, innhente uttalelser fra nye sakkyndige. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til konklusjonen fra flertallet i den opprinnelige komiteen, skal denne innstillingen følges, så fremt mer enn 1/3 av Universitetsstyrets tilstedeværende medlemmer stemmer for dette. Dersom mindretallets konklusjon får støtte fra en av eller begge de nye sakkyndige, kan saken avgjøres av Universitetsstyret med kvalifisert flertall.

Doktoranden underrettes om resultatet av behandlingen.

§ 8 Prøveforelesninger og disputas

Dersom arbeidet finnes verdig til å forsvares for doktorgraden, skal doktoranden holde to offentlige prøveforelesninger, en over et selvvalgt emne og en over et oppgitt emne. Doktoranden meddeler tittel på prøveforelesning over selvvalgt emne til universitetet 1 måned før disputasen. Emne for prøveforelesning over oppgitt emne bestemmes av bedømmelseskomiteen og kunngjøres for doktoranden 14 dager før forelesningen. Disputasen skal avholdes innen seks måneder etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse. Prøveforelesningene skal holdes før disputasen.

Forelesninger og disputas skal skje på det språket som avhandlingen er skrevet på, eller et annet språk som er tillatt i henhold til § 3, 8.ledd.

Bedømmelseskomiteen vurderer prøveforelesningene, som skal finnes tilfredsstillende.

Finner bedømmelseskomiteen prøveforelesningene tilfredsstillende, skal doktoranden forsvare doktorgradsarbeidet i disputas.

Disputasen skal være offentlig. Det skal være to ordinære opponenter. De to ordinære opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av komiteen selv. I særlige tilfeller kan det oppnevnes ordinære opponenter som ikke har vært medlemmer av komiteen.

Disputasen ledes av Instituttleder som gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningene og bedømmelsen av disse. Deretter gjør første ordinære opponent rede for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen. Første ordinære opponent innleder diskusjonen og andre ordinære opponent avslutter disputasen. Øvrige tilstedeværende som ønsker å delta i drøftingen, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen et tidspunkt som denne fastsetter og kunngjør ved åpningen av disputasen.

Etter disputasen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til Universitetsstyret der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningene og forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om prøvene samlet sett er godkjent/ikke godkjent.

Hvis prøveforelesningene eller disputasen ikke godkjennes, kan ny prøve først avlegges seks måneder etter disputasen. Så vidt mulig skal de nye prøvene vurderes av den opprinnelige bedømmelseskomiteen.

§ 9 Tildeling av graden og vitnemål

Når Universitetsstyret har godkjent avhandlingen, prøveforelesningene og disputas, tildeles doktoranden graden dr. philos. av Universitetsstyret.

Vitnemål utferdiges fortløpende av institusjonen. Vitnemål skal inneholde opplysninger om tittelen på avhandlingen og tema for prøveforelesningene. I tillegg får doktoranden en doktorgradsdiplom som underskrives av rektor.

§ 10 Klage

Avslag på søknad om adgang til bedømmelse etter § 2, eller nekting av godkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar etter §§ 7 og 8, kan påklages etter reglene i Forvaltningsloven §§ 28 flg. Grunnlagt klage sendes Universitetsstyret.

Universitetsstyret kan oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis Universitetsstyret ikke tar klagen til følge, sendes klagen til UMBs sentrale klagenemnd for avgjørelse. Klageinstansen kan prøve alle sider ved det påklagede vedtak. Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.